סמיכה נמי כתיב לפני ה' אפשר דמעייל ידיה וסמיך שחיטה נמי אפשר דעביד סכין ארוכה ושחיט הא מני שמעון התימני היא דתניא ושחט את בן הבקר לפני ה' א] ולא השוחט לפני ה' שמעון התימני אומר מנין שיהיו ידיו של שוחט לפנים מן הנשחט ת"ל ושחט את בן הבקר לפני ה' שוחט את בן הבקר יהא ב] לפני ה' אמר עולא אמר ריש לקיש *א טמא שהכניס ידו לפנים לוקה שנאמר °בכל קדש לא תגע ג] וגו' מקיש ביאה לנגיעה מה נגיעה במקצת שמה נגיעה° אף *ביאה° במקצת שמה ביאה איתיביה רב הושעיא לעולא *ב מצורע שחל שמיני שלו להיות בערב הפסח וראה קרי בו ביום וטבל אמרו חכמים אע"פ שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס ד] מוטב יבוא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת *ורבי יוחנן אמר דבר תורה אפי' עשה אין בו שנאמר °ויעמד יהושפט בקהל יהודה וירושלם בבית ה' לפני החצר החדשה מאי חצר החדשה ה] אמר ר' יוחנן שחידשו בה דברים (הרבה) ואמרו *ג טבול יום אל יכנס למחנה לויה ואי אמרת ביאה במקצת שמה ביאה היכי מעייל ידיה (א) בבהונות אידי ואידי עשה שיש בו כרת הוא א"ל *מטונך שאני מצורע הואיל והותר לצרעתו הותר לקיריו אמר רב יוסף קסבר עולא רובן זבים ונעשו טמאי מתים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן אמר ליה אביי מי דמי טומאה אישתראי זיבה לא אישתראי (ב) אמר ליה דלמא הכי קאמר מר רובן טמאי מתים ונעשו זבים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן אמר ליה אין (ג) ואכתי לא דמי מצורע היתירא הוא הואיל ואישתרי אישתרי טומאה דחויה היא להא אידחאי להא לא אידחאי אמר ליה רבא אדרבה איפכא מסתברא מצורע היתירא הוא להא אישתראי ולהא לא אישתראי טומאה דחויה הוא מה לי חד דחויא מה לי שתי דחיות

מכלל

ושחט את בן הבקר לפני ה' וכיון דבעינן תיכף לסמיכה שחיטה אין סמיכה מבחוץ ושחיטה מבפנים אלא אף הסמיכה בפנים ואין טמא נכנס לעזרה: **ואין השוחט לפני ה'** · שאם רצה עומד חוץ לעזרה ושוחט בסכין ארוכה: **לפנים מן הנשחט** · לפנים מן הבהמה: ה"ג שוחט את בן הבקר יהיה לפני ה': **[מה] נגיעה** · סתם במקצת היא: **שחל שמיני שלו** . והיה לו היום ליכנס להר הבית לחלל שער נקנור שלא נתקדש להכניס ידיו לבהונות וראה קרי ובעל קרי אין נכנס להר הבית כדאמרי' באלו דברים (פסחים דף סז:) זב וכל זב לרבות בעל קרי שמשתלח חוץ לשתי מחנות כדאמרינן התם: **אע"פ שאין טבול יום אחר** · של טומאת קרי נכנס להר הבית דקסבר טבול יום דזב כזב דמי ו] זה נכנס ומכניס ידיו לעזרה ליתן מדם האשם ומלוג השמן על בהונותיו כדי שיטהר לאכול פסחו לערב והוא ישלחנו לעזרה היום לשחוט ולזרוק עליו אבל הוא לא יכנס לעזרה ז] (ושוחט בסכין ארוכה) דטבול יום שנכנס לעזרה בכרת כדאמרי' בהקומץ רבה (מנחות כז:): **מוטב יבוא עשה** · של פסח: **שיש בו כרת וידחה עשה** · דשילוח טמאים מהר הבית שאין בו כרת שאין ענוש כרת אלא מחומת העזרה ולפנים: **אפי' עשה אין בו** · בהר הבית לגבי טבול יום דקסבר טבול יום דזב לאו כזב דמי: ***נכנס החצר החדשה** · הר הבית שחידשו בה בהלכותיה: **אידי ואידי** · עשה של כרת טבול יום לגבי עזרה בכרת הוא והא קא מעייל ח] לעזרה שהרי אי אפשר להוציא דם האשם לחלל השער דמיפסל ביוצא: **מטונך** · ממשאך ט] שבאתה עלי להכביד אכביד עליך ממצורע השיבות שגזירת הכתוב היא אלו שהותרה לו ביאה במקצת שהרי מחוסר כיפורים הוא והוא מכניס ידיו לבהונות: **הואיל והותרה** · ביאה י] מקצת לצרעתו: **הותרה** · אף לטבול יום של קרי שלו: **אמר רב יוסף** · שמע מינה מדעולא דאמר הואיל ואישתרי להא אישתרי להא: **רובן** · של ציבור זבין בפסח ולא נדחית טומאת זיבה אלא ונעשו טמאי מתים בו ביום הואיל והותרו לטומאת המת שנדחה אלא הותרו יא] לזיבתן: **טומאה אישתראי** · שבאה אחרונה זיבה ראשונה עומדת במקומה ולא דמי למצורע דהתם איכא למימר מיגו דקמייתא לא הוי אסירא ליה בתרייתא לא חמירא לך מקמייתא שהרי טמא היה ומותר אבל הכא כי הוה זיבה גרידתא הוו אסירי השתא דאיתוספא טומאה עלייהו *איסתרו להו: **הואיל והותרו לטומאתן** · הקודמת אין נאסרין מחמת האחרונה שהרי אף הראשונה טומאה של כרת היתה והיו מותרים היום: **היתירא הוא** · בהיתר גמור יב] גזרה עליו תורה ביאה במקצת:

טומאה

ורבי יוחנן אמר דבר תורה אפי' עשה אין בו · לפרושי ברייתא קאתי ולאו לאיפלוגי דר' יוחנן לאו תנא הוא כדמוכח בפ"ק דכתובות (דף ח:) גבי חתנים מן המנין ומשני רב תנא ופליג ואר' יוחנן לא משני הכי תדע דאי דאורייתא אם כן היה לנו לאסור מפתח הר הבית שכל זה מחנה לויה כדאיתא בסוף מכילתין (דף קטז:) ובהדיא תנן במס' כלים (פ"א מ"ח) עזרת נשים מקודשת הימנו שאין טבול יום נכנס לשם אבל בהר הבית ובחיל מותר יג] ותני נמי בתמיד (דף כו·) דבא ויושב לו אצל אחיו הכהנים ומיהו מתוך פירכות הללו מיתרצא פירכא קמייתא דאע"ג דר' יוחנן לאו תנא הוא דלמא סבר לה כמתני' דתמיד יד] וכלים ולמאי דפירש בקונט' טעמא דברייתא דאין טבול יום של טומאת קרי נכנס להר הבית משום דקסבר טבול יום דזב כזב דמי ואמרינן פ' אלו דברים (פסחים סז:) זב וכל זב לרבות בעל קרי ור' יוחנן דאמר אפילו עשה אין בו משום דקסבר טבול יום דזב לאו כזב דמי אתי שפיר דפלוגתא דתנאי היא טו] ואיכא למ"ד טבול יום דזב לאו כזב דמי ומיהו קשה דאי קסבר האי תנא טבול יום דזב כזב דמי אם כן איכא לאו דלא יטמאו את מחניהם ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה ועוד קשה מדאמרינן פרק ג' מינין (נזיר דף מה·) טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כיפורים ואי טבול יום אסור טז] למחנה לויה למה לי קרא לרבות במחנה שכינה ומיהו מצי למימר משום כרת איצטריך דאיירי ביה קרא שאין ענוש כרת אלא מחומת העזרה ולפנים ועוד קשה דאי טעמא דרבי יוחנן משום דקסבר דטבול יום דזב לאו כזב דמי והא רבא אית ליה הך דרבי יוחנן בפסחים פרק האשה (דף צב·) ושמעינן ליה לרבא בכריתות פרק שני (דף י·) דמחוסר כיפורים דזב כזב דמי יז] אלא ודאי הא דאמר דטבול יום דזב כזב דמי לאו לענין ביאת מקדש קאמר אלא לענין פסח הבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבים וזבות כדפי' לעיל בריש פרק שני (דף יז:) בשם ה"ר חיים ומיהו סוגיא דנזיר (דף מה.) קשה למה שפי' דטבול יום שרי במחנה לויה דמשמע התם דאפי' נאמר דטבול יום דזב לאו כזב דמי אסור ליכנס למחנה לויה דקאמר התם מה אהל מועד מחוסר כיפורים לא עייל אף התם נמי במחנה לויה מחוסר כיפורים לא עייל ומקרא דריש יח] התם דקתני התם בברייתא ובא לפני ה' אל פתח אהל מועד לשער נקנור אימתי הוא בא בזמן שטבל ועשה הערב שמש ונראה דדווקא בטבול יום דזב יט] שלש ראיות שהוא טבול יום ומחוסר כיפורים דאיכא תרתי קאסר במחנה לויה וכי מסיק התם אלא אמר אביי טבול יום דזב לאו כזב דמי ואפי' הכי כיון דמחוסר כיפורים לא עייל כלומר דאיכא תרתי ולאו מלשון כ] זבה דריש דאם כן גבי נזיר דכתיב יביא שתי תורים וגו' הוה לן למידרש הכי כדאמר התם אבל טבול יום דזב בעל שתי ראיות ודבעל קרי שרי דלאו מחוסר כפרה והא דאמר הכא כשראה קרי בו ביום וטבל דנכנס אע"פ שהוא טבול יום וגם מחוסר כיפורים אין אלו שני הדברים על טומאה אחת אלא טבול יום משום קרי ומחוסר כפרה משום צרעתו ולפי' הקונטרס ניחא דנקט בברייתא וראה קרי ולא טמא שרץ ונבילה דטמא שרץ ואפילו טמא מת נכנסין להר הבית כדדרשינן בפסחים פ' אלו דברים (דף סז·) ובסוטה פרק היה נוטל (דף כ:) ויקח משה את עצמות יוסף עמו במחיצתו אבל לפי מה שפירשתי דרבי יוחנן לא פליג כא] אברייתא ולא אסור אלא מדרבנן כולהו טמאים נמי אסירי כדתנן בפ"ק דכלים החיל מקודש הימנו שאין עובדי כוכבים וטמאי מתים נכנסין לשם וכל שכן בעזרת נשים כדתני התם שאין טבול יום נכנס לשם כב] וכולהו *טבול יום אפילו דטמאי מת דשרץ ונבילה [איירי] דאיירי ביה לעיל ונראה לפרש דלרבותא נקט וראה קרי דאף על גב דמשתלח חוץ לשתי מחנות התירו לו משום פסח: **שחידשו** בה דברים ואמרו טבול יום אל יכנס למחנה לויה · וא"ת מנלן שחידשו מטבול יום איזה שחידשו ממת ויש לומר דמשמע דלא חידשו אלא על חצר וחצר היינו עזרת נשים כדמוכח ביחזקאל (מ) ואילו מת וטמא מת מליעו דאסורין אפילו בחיל: **א"ל** מטונך · פירוש ממשאך שבאת להכביד עלי אכביד עליך דאדרבה משם סייעתא לדברי כג] דשאני מצורע וכו' מדנקט וראה קרי בו ביום משמע דווקא בו ביום דילא בשעת היתר דצרעת ואיכא למימר מתוך שהותר לצרעתו הותר לקירויו אבל כד] מאתמול לא ואי ביאה במקצת לא שמה ביאה אפי' מאתמול נמי והשתא אתי שפיר הא דאמר בפ"ק דיבמות (דף ח·) מי לא מודה עולא שאם ראה קרי בליל כה] (שלישי) [שמיני] שאינו מכניס ידיו שלא יצא בשעה שהיא ראויה להביא קרבן מנא ליה דמודה עולא אלא מדנקט בו ביום דייק דטעמא דעולא משום דהואיל והותר לצרעתו הותר לקירויו ובענין זה יש לפרש מטונך דפ' הזרוע והלחיים (חולין דף קלג.) דקאמר התם עולא יהיב מתנתא לכהנתא אלמא דקסבר עולא כהן ואפילו כהנת כו] והכתיב וכל מנחת כהן כליל תהיה ואמר ליה רבי מטונך אהרן ובניו כתובים בפרשה כלומר משם אכביד עליך

שהיה

י א מיי' פ"ג מהלכות ביאת מקדש הלכה יח:

יא ב מיי' פ"ו מהלכות קרבן פסח הלכה ה:

יב ג מיי' פ"ג מהלכות ביאת מקדש הל' ו:

◆

שיטה מקובצת

א] ה' בן הבקר לפני ה' ולא: ב] לפני ה'· ס"א שיהא שוחט ובן הבקר לפני ה': ג] לא תגע ואל המקדש לא תבא וגו': ד] מוטב יבא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת · פרש"י שאין ענוש כרת אלא מן החומה ולפנים משמע (הכי) [הכא] דטבול יום דקרי כקרי דמי וקשה טובא חדא דאיך פליג ר"י על ההיא ברייתא [ועל מתני' דתמיד] דתני אירע קרי לאחד מהם הולך ומטבל במסיבה ההולכת תחת הבירה וירד וטבל וישב לו אצל אחיו הכהנים במדורות בית המוקד ומדורות בית המוקד היתה חציה בקדש וחציה בחול אלמא בעל קרי דזב לאו כזב דמי דאי כזב דמי היאך יכול לישב אצל אחיו לכך נראה דר"י אתא לפרושי הברייתא ועתה ניחא האי דתמיד דכיון דליכא אלא טומאה דרבנן לא הוקיקוהו חכמים לצאת וה"ק יבא עשה כו' שאין בו כרת אלא איסור מדרבנן משום דלאו כזב דמי' מהר"פ: ה] החדשה שחדשו בה דברים ואמרו (והשאר נמחק): ו] דמי וה"ה לטבול יום דקרי גליון ואין להקשות לפירוש הקונטרס דבפרק שלשה מינין אמרינן טמא יהיה לרבות טבול יום עוד טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים ואי טבול יום אסור במחנה לויה למה צריך לרבות טבול יום במחנה שכינה [מיהו אפשר לומר] דאיצטרך משום כרת דאין כרת אלא מחומת עזרה ולפנים מיהו קשה אי טבול יום דזב כזב דמי א"כ לאו נמי איכא ולא יטמאו את מחניהם כמו שהקשו בתוספות ועוד מאי קאמר רבא יבא עשה שיש בו כרת כו' תיפוק ליה הואיל והותר לצרעתו הותר נמי לקירויו אלא ע"כ אינו עשה גמור ורבי יוחנן מפרש הברייתא כדפי' לעיל ויבא עשה כו' לאו דוקא אלא כלו' לא העמידו דבריהם במקום כרת · ע"כ: ז] תיבות ושוחט בסכין ארוכה נמחק: ח] מעייל ידיה לעזרה: ט] שבאת להכביד עלי: י] ביאה במקצת: יא] הותרו אף לזיבתן: יב] גמור התירה עליו תורה: יג] מותר ותנן נמי במס' תמיד: יד] דתמיד אבל דוחק הוא לומר דפליגא הך ברייתא אמתניתין דתמיד וכלים: טו] היא ס"א וקי"ל כמ"ד לאו כזב דמי תיבת לאו נמחק: טז] אסור במחנה לויה כו' מצי למימר דמשום כרת: יז] דמי וכ"ש טבול יום: יח] דדריש ליה התם: יט] דזב בעל שלש: כ] מלשון ובא דריש: כא] אברייתא ס"א אלא קמפרש אליבא דברייתא דאפילו עשה אין בו ומדרבנן מיירי כולהו כו': כב] לשם ובכולהו טבולי יום קאמר אפילו: כג] לדברי דביאה במקצת שמה ביאה דוקא משום. דהואיל דהותר לצרעתו הותר לקירויו וא"ת מנא ליה האי דיוקא וי"ל מדקתני וראה קרי כו' לשון מהר"פ: כד] אבל בלילה או מאתמול: כה] בליל שמיני שאינו מכניס ידיו לבהונות שלא יצא כו' קושיא עולא דטעמא משום: כו] כהנת מנחת כהנת נאכלת והכתיב קורא

תורה אור

ויקרא יב

דה"ב כ

[יומא לא.]

פסחים לב. יבמות ז:

רס"ק מ"ו

הוריות ה: ע"ש יבמות ז: ע"ש פסחים לב. ע"ש

כלים פ"א מ"ח

נ"א לפני

[ר"ה ד: חולין קלב.]

נ"א לא איסתרו

נ"א טמאים נ"ק

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' ידיה לבהונות: (ב) שם זיבה לא איסתראי דלמא כצ"ל ותיבות אמר ליה נמחק: (ג) שם אמר ליה אין אמר ליה ואכתי:

◆

גליון הש"ס

גמ' אף ביאה במקצת · עיין לקמן דף לה ע"א תוס' ד"ה מכניסו: שם במקצת שמה ביאה · עיין שבועות דף יז ע"א תוס' ד"ה אלה:

תורה אור

מכלל דתרוייהו סבירא להו *[א]טומאה דחויה היא בצבור לימא מסייע ליה *כל [ב]הסמיכות שהיו שם קורא א] *עליהן אני תכף לסמיכה שחיטה [ג]חוץ מזו שהיתה בשער נקנור שאין מצורע יכול ליכנס לשם עד שמזין עליו מדם חטאתו ומדם אשמו ואי אמרת ביאה במקצת לא שמה ביאה ליעייל ידיה ולסמוך אמר רב יוסף הא מני *ר' יוסי ברבי יהודה היא דאמר מרחק צפון וליעבד פישפש אביי ורבא דאמרי תרוייהו °הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל (את) כל מלאכת התבנית (דה"א כח) איכא דאמרי אמר רב יוסף כל הסומך ראשו ורובו מכנים מאי טעמא [ד]כל כחו בעינן הלכך לא אפשר מאי קסבר אי קסבר סמיכת אשם מצורע דאורייתא *ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא ליעול ולסמוך להדיא דרחמנא אמר אמר רב אדא בר מתנה גזירה שמא ירבה בפסיעות איכא דאמרי אמר רב אדא בר מתנה סמיכת אשם מצורע דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא מיתיבי *וסמך ושחט מה סמיכה בטהורין אף שחיטה בטהורין ב] ואי אמרת לאו דאורייתא בטמאין נמי משכחת לה אלא איפוך סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא ותכף לסמיכה שחיטה דאורייתא

רבינא

*ג] **[טומאה] דחויה היא** · כלומר בקושי נדחית אלא דיחוי בעלמא על ידי נשיאות עון שהציץ מרצה ולא בהיתר גמור ד] לטומאת מת אידחי ולא לטומאת זיבה : **דתרוייהו** · אביי ורבא סבירא להו טומאה דחויה היא בצבור וכ"ש למיהוי (א) מאן דאמר בפ"ק דיומא (דף ו:) דאמר הותרה היא בציבור יחיד במקום רבים: **לימא מסייע ליה** · לעולא דאמר ביאה במקצת שמה ביאה : **תכף לסמיכה שחיטה** · כדכתיב וסמך ושחט : **חוץ מזו** · של אשם מצורע : **שהיתה בשער נקנור** · הוא שער ה] המזרחי כדתנן בשקלים (פ"ו מ"ג) שבמזרח שער נקנור וחלל ו] שער לא נתקדש בקדושת העזרה כדאמרי' בכילד צולין (פסחים פה:) לפי שהמצורע עומד שם ומכניס ידיו ז] לעזרה ושם מוליכין לו את האשם וסומך עליו וחוזר ומכניסו למקום שחיטתו ושוחטו מפני שאין ח] מצורע יכול ליכנס בעזרה ולסמוך : **עד שמזין עליו מדם חטאתו** · לא עליו ממש קאמר שאין נותנין על בהונות אלא מדם האשם אלא שזורקין בשבילו דם חטאתו ודם אשמו : **ליעייל ידיה** · (ב)לתוך הפתח ולסמוך ולישחטיה אצל הפתח דהא כל הפתחים שהיו שם רחבן עשר אמות וחמש מהן בצפון וחמש מהן בדרום שהפתח מכוון כנגד פתחו של היכל באמצע העזרה ויכול לשחוט ט] לפני צפונו של פתח דהוה ליה צפון וקס"ד י] רבי היא דאמר כל צפון העזרה כשר יא] לשחיט' קדשים ואף צפון שבמקום דריסת רגלי כהנים וישראל כדאמר יב] לעיל : **מרחק צפון** · צפון הכשר יג] (מהן) לשחיטת קדשי קדשים רחוק מן הפתח יותר מכ"ב אמה מקום דריסת ישראל ומקום דריסת כהנים דכל אחת מהן י"א אמה במסכת מדות (פ"ה) [וכר"י ברבי יהודה] דאמר (יומא דף נו·) איזהו צפון מקיר מזבח ועד כותל העזרה כנגד צפונו של מזבח ותו לא הילכך צריך להחזירו בצפון המזבח וליכא תכף לסמיכה שחיטה: **הכי גרסינן וליעבד פישפש** · ופירושו פתח קטן כדתנן במסכת שקלים שבמזרח יד] בשער נקנור ושני פשפשין היו לו אחד מימינו ואחד משמאלו והן מחשבון טו] פתחים שהיו משתחוים כנגד הפתחים והכא פרכינן וניעביד פתח קטן בכותל צפוני של עזרה כנגד המזבח ויעמוד מצורע בחללו ויכניס ידו ויסמוך אי לאו דביאה במקצת שמה ביאה : **הכל בכתב** · כך אמר דוד כל פתח העזרה ומדותיה ובנין כל הבית נמסר לי מיד ה' ואין להוסיף על החשבון טז]וביאה במקצת לא שמה (ג)ביאה : **אמר רב יוסף** · לעולם רבי היא ודקאמרת ליעול וליסמוך כל הסומך כו' : **מאי קסבר** · האי תנא דאמר כל הסמיכות צריכות תכף לסמיכה שחיטה חוץ מזו : **ליעול וליסמוך** יז] **בכדיא** · דרחמנא אמר לו שיכנס ויסמוך : **שמא ירבה בפסיעות** · לאחר שסמך אם יכנס פסיעה לצד פנים יותר משהיה צריך נמצא ענוש כרת : **סמיכת אשם מצורע דאורייתא** · כשאר אשמות דגמרינן להו סמיכה מהיקשא דכחטאת כאשם בפ"ק (לעיל יא·):(ד) **תכף לסמיכה שחיטה לאו דאורייתא** · דלא משמע ליה וסמך ושחט במקום יח]*שסומך ישחוט : **מיתיבי וסמך ושחט** · האי דסמיכנהו קרא להיקשא סמכינהו כדאמרי' מה סמיכה בטהורים כו' יט]וסמיכה דפשיטא לן בה משום דכתיב לפני ה' בשחיטה דצריכה שתהא לפנים ומשום דתכף לסמיכה שחיטה צריך שיכנס הסומך לפנים ולעמוד טמא מבחוץ ולסמוך בפנים אי אפשר כדאמרן לעיל שראשו ורובו מכנים : **ואי אמרת לאו דאורייתא** · היכי פשיטא ליה סמיכה בטהורין: **בטמאין נמי איתא** · שסומך בחוץ ומכניסה טהור לפנים ושוחט : **סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא** · קסבר שאינו בכלל כ] אשמות שהרי אינו בא אלא להכשיר :

רבינא

שהיא ראויה לדברי כא] מדלא שנה התנא חילוק זכרים מנקבות היכא דכתיב כהן סתם כגון גבי מתנות כהונה אלא גבי מנחה דכתיב אהרן ובניו שמע מינה היכא דכתיב כהן סתם לא שנא כהן ולא שנא כהנת ואם תאמר ואי מטעם הואיל והותר לצרעתו הותר לקרויו למה לי יבא עשה שיש בו כרת וידחה עשה שאין בו כרת בלאו הכי נמי כב] ויש לומר כג] דעל מחנה לויה שנכנס טבול יום שבבעל קרי הוצרך לומר עשה דפסח דבכרת דחי עשה וכו' דטבול יום כד] אינו נכנס אי מן התורה אי טבול יום דזב כזב דמי אי מדרבנן מגזירת יהושפט והתם לא שייך למימר מתוך שהותר לצרעתו שהרי בשמיני קאי ואינו אלא מחוסר כפורים דלא נאסר מעולם במחנה לויה ומה שייך שם לומר שהותר אבל על מחנה שכינה שמכניס ידיו לבהונות והוא טבול יום של קרי על זה קאמר מתוך שהותר מחוסר כיפורים של מצורע דבעלמא אסור בעזרת שכינה והכא כה] הותר הותר נמי לטבול יום דקרויו כו] :

הגה"ה מכלל דתרוייהו סבירא להו טומאה דחויה היא בציבור · והא דאמר רב תחליפא משמיה דרבא זאת אומרת הותרה היא בציבור בפ"ק דיומא (דף ו:) זאת אומרת ולא סבירא ליה* :

וליעבד פשפש כז] הכל בכתב כו' · והא דמוסיפים על העיר ועל העזרות *היינו היכא דאיכא למימר קרא אשכחו ודרוש כי ההיא דסוכה (דף נא:) ומיהו קשה דהכא נמי אין לך קרא גדול מזה דניעביד פשפש לקיים מצות סמיכה דרחמנא אמר וסמך כח] ולמאי דמסיק דסמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא ניחא אבל לטעמא דשמא ירבה בפסיעות קשה דניעבד פשפש דליכא למיחש ומיהו כט] דשמא ירבה בפסיעות גזירה דרבנן בעלמא היא וקרי כאן הכל בכתב והא דאמר בריש כיסוי הדם (חולין פג:) דכיסוי הדם אינו נוהג במוקדשין משום דלא אפשר דהיכי ליעביד לבטליה קא מוסיף אבניין וכתיב הכל בכתב אין זה חשוב כמו קרא דכיון דלא כתב בהדיא בקרא שינהוג כיסוי הדם במוקדשין :

ל] **ניעול** וניסמוך · כיון דלא אפשר בענין אחר ולא מקיימין סמיכה בטהרה *)ולא דמי לשאר [טמאים] שמשלחין קרבנותיהם ולא אמרינן ניעול וניסמוך דמקיימא סמיכה דידהו בטהרה :

סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא לא] · ואמרינן *אקפו ידייכו דלא תיהוי עבודה בקדשים ומתוך הך שמעתא אתי שפיר הא לב] דאמר בריש התערובת (לקמן דף עו.) גבי ספק מצורע שמביא אשמו ולוגו עמו ואומר אם מצורע הוא זה אשמו כו' ואותו אשם טעון סמיכה לג] ובהונות והשתא למה לי למיתני סמיכה בין יהא אשם בין לא יהא [אשם] בעי סמיכה אלא משום דסמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא לד] וקאתי לאשמועינן דטעון סמיכה (דאורייתא) משום ספיקא דשלמים וכן לעיל בריש מכילתין (דף ד:) גבי אשם דפריך מה לשלמים שכן טעונין סמיכה משום אשם מצורע נקט סמיכה ולא כפי' הקונטרס דלא גרים סמיכה כדפרישית בפ"ק והא דתנן בפ' כל התדיר (לקמן צ:) כל האשמות לה] באין בני שתי שנים ובכסף שקלים חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע לא מצי למיתני כל האשמות טעונין סמיכה חוץ מאשם נזיר ואשם מצורע כיון דמדרבנן מיהא טעון סמיכה והא דתנן בפ' כל המנחות באות (מנחות דף סא·) רבי שמעון אומר שלשה מינים טעונין שלש מצות שתים בכל אחד ואחד והשלישית אין בהן אשם מצורע טעון סמיכה ותנופה חי ואין בו תנופה שחוט לאו משום שתהא סמיכה דאורייתא והא דפריך בגמ' ויהא אשם מצורע טעון תנופה שחוט מקל וחומר ומה זבחי שלמי יחיד שאין טעונין תנופה חיים טעונין מ]תנופה כו' °לא שייך למיפרך מה לשלמי יחיד שכן טעונין סמיכה דאורייתא כיון דמתנופה אתנופה עביד קל וחומר ומיהו קשה דפריך התם ויהו שלמי ציבור טעונין סמיכה לז] מקל וחומר ומה שלמי יחיד שאין טעונין תנופה חיים טעונין סמיכה מקל וחומר כו' אמאי לא קאמר אשם מצורע יוכיח שטעון תנופה חיים ואין טעון סמיכה ובחורת כהנים בפרשת צו את אהרן עביד נמי קל וחומר כי האי גוונא א)וקאמר אשם מצורע יוכיח ודבר תימה הוא ב)אמאי לח] :

איפוך סמיכת אשם מצורע לאו דאורייתא · לט] לעיל בפ"ק (דף יא:) ילפינן שאר אשמות מדכתיב כחטאת כאשם מה חטאת טעון סמיכה אף אשם טעון סמיכה ואם כן מ] קשה אפילו אשם מצורע נמי ומה שפירש בקונטרס דקסבר אינו בכלל שאר אשמות משום דאינו בא אלא להכשיר קשה הא אמרינן פרק קמא

דיבמות

א) כ"א ולא קאמר ב) גירסת הנ"ק אמאי סמיכת אשם לאו דאורייתא דהא לעיל פ"ק כו' והד"א *) [עי' לעיל כח: וברמב"ם פ"ג מהלכות ביאת מקדש]

מסורת הש"ס

שייך לדף לב

פסחים פג. עט. ס. יומא ו: ז: מו: *תוספתא דנגעים פ"ח ע"ש

[לעיל כ. יומא נו.]

[נדרים מב. ביצה כ. מנחות צג.]

[לעיל כב.]

[וע"ע תוס' יומא ו: ד"ה אמר וכו' הלימו כסוגיא דהכא]

[סנהדרין כ.]

עין משפט נר מצוה

יג א מיי' פ"ד מהלכות ביאת מקדש הלכה טו :

יד ב מיי' פ"ג מהלכות מעשה הקרבנות הל' יב :

טו ג מיי' פ"ד מהל' מחוסרי כפרה הל' ב וע"ש בכ"מ :

[ג"נ אני עליהן]

טז ד מיי' פ"ג מהל' מעה"ק הל' יא יג :

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דתרוייהו וכו' למאן דאמר בפרק שני דף ו' דאמר : (ב) ד"ה ליעייל ידיה לתוך העזרה לפנים מן הפתח ולסמוך וכו' לעיל ל"ב דף לב : (ג) ד"ה הכל וכו' ביאה הס"ד ואח"כ מ"ה א"ר אמר רב יוסף : (ד) ד"ה ותיכף לסמיכה וכו' במקום שסומך ישחוט והאי דסמיכנהו קרא להיקישא [illegible] הס"ד ואח"כ מ"ה מה סמיכה וכו' וע"ש בפרק הקומץ דים שם היקש אחר :

סמוך ישחוט וכו' והאי דסמיכנהו קרא להיקישא כדאמרינן [illegible] ס"ד ל"ק

שיטה מקובצת

א] קורא אני בהן תיכף תיבת עליהן נמחק : ב] ואי אמרת לאו דאורייתא כפי' לפרש"י דלא ידעינן סמיכה בטהורים רק (מטמא) [מטעמא] דשחיטה כדפי' דבעינן תיכף לסמיכה שחיטה וכיון דתיכף לסמיכה [שחיטה] לאו דאורייתא א"כ פריך שפיר דבטמאין נמי משכחת לה שיעשה סמיכה (בעזרה) [חוץ לעזרה] וישחוט בעזרה אבל לפי' דלעיל דבסמיכה כתיב לפני ה' איך משכחת לה (בטהורים) [בטמאים] ואומר ריב"א דהך מסקנא אתיא כמ"ד ביאה במקצת לא שמה ביאה והלכך פריך שפיר בטמאים נמי משכחת לה דאי משום לפני ה' אפשר דמעייל ידיה וסמיך אלא ש"מ דתיכף לסמיכה שחיטה דאורייתא היא וא"כ בעינן סמיכה (לפני ה')[בטהורין]וכמו כן שחיטה וא"ת בשחיטה נמי ליעול ידיה וישחוט וי"ל דקסבר מרחק צפון ולא סגי דליעול ידיה ח) לישחוט ממש לפני ה' וכמו כן בעינן לסמיכה אי תכף לסמיכה שחיטה דאורייתא אבל אי לאו דאורייתא היא בטמאים נמי משכחת לה כדפי' · מהר"פ : ג] טומאה דחויה היא·כלומר בקושי היא נדחית : ד] גמור דקא אידחי לטומאת : ה] שער העזרה המזרחי : ו] וחלל השער לא : ז] ידיו לבהונות: ח] שאין המצורע יכול : ט] לשחוט ס"א באמצע צפוני : י] וקס"ד דרבי היא : יא] לשחיטת ס"א קדשי קדשים ואף שלא כנגד המזבח במקום דריסת : יב] כדאמר בפרקין דלעיל הס"ד : יג] תיבת מהן נמחק : יד] שבמזרח שער אות ב' נמחק : טו] מחשבון הפתחים שהיו : טז] החשבון הס"ד

ח) נראה דצ"ל אלא צריך לשחוט ממש לפני ה' וכמו כן וכו' ·

שיטה מקובצת

ומה"ד אמר רב יוסף לעולם רבי היא וביאה במקצת לא שמה ביאה ודקאמרת : יז] ולסמוך להדיא אות ב' נמחק : יח] במקום שסומך ישחוט והאי דאסמכינהו קרא כו' והד"א והשאר נמחק: יט] כו' הס"ד ומה"ד מיתיבי וסמך ושחט מה סמיכה כו' (ס"א מיתיבי וסמך ושחט מה סמיכה בטהורין) אף שחיטה בטהורין פי' דכתיב ושחט בן הבקר לפני ה' ותיכף לסמיכה שחיטה א"כ צריך הסומך לעמוד בפנים דלעמוד מבחוץ ולסמוך בפנים אי אפשר דהא צריך שיהיה הסומך ראשו ורובו בפנים ואי אמרת כו' : כ] בכלל שאר אשמות: כא] לדברי כי לא שנה: כב] נמי שהרי גבי (מנחות) [מחנה שכינה] נמי הותר לצרעתו וי"ל דאי לאו משום פסח שיש בו כרת לא הוי שרי ליה מטעם הותר וריב"א פי' דלא שייך לומר הותר לצרעתו רק במקום [שהוא אסור גם] עתה דהיינו דוקא לגבי עזרה שמכנים ידיו לבהונות וכל מחוסר כפורים אסור ליכנס לעזרה והתורה התירתו ליכנס לעזרה בשמיני שלו לצורך כפרתו [ולכך שייך לומר מתוך שהותר] לצרעתו ליכנס לצורך (היתר) כפרת צרעתו אבל מחנה לויה מה שייך לומר הואיל והותר לצרעתו והלא משמיני והלאה מותר ליכנס לשם משהעריב שמשו דכל מחוסר כפורים מותר ליכנס במחנה לויה אפי' (בא) [בלא] צורך הבאת קרבנותיו דכי כתיב טומאתו בו לרבות מחוסר כפורים במחנה שכינה כתיב ולכך הוצרך לומר יבא עשה דפסח לגבי מחנה לויה וטעמא דאישתראי גבי מחנה שכינה דהיינו העזרה כדפי' · לשון מהר"פ : כג] וי"ל ס"א דאפילו הכי לא הוי שרינן אלא בע"פ ולא בשאר ימות השנה · גליון : כד] יום דאינו נכנס מן ותיבת אי נמחק : כה] והכא מותר הותר נמי : כו] דקירויו ע"כ : כז] פשפש כו' הכל : כח] וסמך ושחט ולמאי : כט] ומיהו כיון דשמא : ל] מה"ד ליעול ולסמוך כיון כו' אחר דלא מקיימא סמיכה כו' ולא דמי לשאר טמאים שמשלחין : לא] דאורייתא והיינו בהקפת יד כדאמרינן בפרק אין דורשין (דף טז ע"ב) אמרינן להו אקפו : לב] הא דאמרינן בריש : לג] סמיכה ונסכים כו' ס"א בהונות והשתא : לד] דאורייתא נקט וקאתי : לה] אשמות שבתורה באין בני שתים ותיבות שתי שנים נמחק : לו] תנופה שחוטין כו' : לז] סמיכה ומה כו' ותיבות מקל וחומר נמחק : לח] אמאי אמרינן סמיכת אשם כו' והד"א : לט] דאורייתא דלעיל בפ"ק : מ] תיבת קשה נמחק :

הדוא

גליון הש"ס תוס' ד"ה סמיכת וכו' לא שייך למיפרך מה לשלמי יחיד שכן טעונים סמיכה · קשה לי הא בזה י"ל שלמי צבור יוכיחו דאין טעונים סמיכה ומכל מקום טעון התנופה שחוט · גם מ"ש אח"כ ומיהו קשה וכו' אמאי לא קאמר אשם מצורע יוכיח והא י"ל מה לאשם מצורע דאין טעון התנופה שחוט משא"כ שלמי צבור דטעונים התנופה שחוט · וגם הא יש למקע הק"ו הכי מה שלמי יחיד דלא טעון תנופה רק פעם אחד צריך סמיכה שלמי צבור דטעון ב' פעמים תנופה לכ"ש דטעונים סמיכה וליכא יוכיח כלל מאשם מצורע דהא התם לא טעון תנופה ב' פעמים :

רבינא אמר לענין מלקות איתמר כי אתא רבין אמר רבי אבהו לענין טמא שנגע בקודש איתמר דאיתמר טמא שנגע בקודש ריש לקיש אמר לוקה רבי יוחנן אמר ^אאינו לוקה ריש לקיש אמר לוקה °בכל קודש לא תגע ורבי יוחנן אמר אינו לוקה א] ההוא בתרומה כתיב וריש לקיש האי קרא להכי הוא דאתא האי מיבעי ליה אזהרה לאוכל בשר קודש *דאיתמר אזהרה לאוכל בשר קודש מנין ריש לקיש אמר בכל קודש לא תגע רבי יוחנן אמר תני ברדלא אתיא טומאתו טומאתו מביאת מקדש מה להלן ענש והזהיר אף כאן ענש והזהיר טמא שנגע בקודש מדאפקה רחמנא בלשון נגיעה אזהרה לאוכל מדאיתקש קודש למקדש *תניא כוותיה דריש לקיש ^בבכל קודש לא תגע אזהרה לאוכל אתה אומר אזהרה לאוכל או אינו אלא לנוגע תלמוד לומר בכל קודש לא תגע ואל המקדש לא תבא מקיש קודש למקדש מה מקדש דבר שיש בו נטילת

תורה אור: ויקרא יב

רבינא אמר · הא דאמר עולא לעיל משמיה דריש לקיש בביאה ב] מקצת: **לענין מלקות אמרה** · כדקאמר לוקה בהדיא אבל לא לענין כרת דתותביה ג] מצורע שראה קרי דכי איתקש ביאה לנגיעה לאזהרה איתקש כדכתיב לא תבא אבל לעונש לא איתקש דאין עונש בנגיעה : **לטמא שנגע בקדש איתמר** · לא יליף ריש לקיש מלקות מההוא קרא אלא לטמא שנגע בקדש ולא איירי בביאת מקדש כלל : **בתרומה כתיב** · כדמוכח סיפיה דקרא עד מלאת ימי טהרה שיעריב שמשה שהיא טבולת יום ארוך שטובלת בשביעי ללידתה וכל ימי טוהר שלה [הרי] היא כטבולת יום ד] וביום מ' ואחד מביאה קרבנה ומדכתיב לא תגע עד מלאת ה] אבל משימלאו ימיה תגע ואפי' מחוסרת כפרה ע"כ בתרומה כתיב דלענין קדש עד שתביא כפרתה והכי מוקמינן להאי קרא ביבמות בהערל וכיון דבתרומה כתיב לא ילפינן מלקות דקדש ו] ואפילו בק"ו דאין מזהירין מן הדין : **לאוכל בשר קדש** · בטומאת הגוף : **בכל קדש לא תגע** · ודרשינן לקמן אזהרה לאוכל : **טומאתו טומאתו** · כתיב ז] בכרת באוכל קדש בטומאת הגוף וטומאתו עליו וכתיב בביאת מקדש עוד טומאתו בו מה ביאת מקדש איכא אזהרה ולא יטמאו את מחניהם אף טומאת הגוף דאוכל קודש תיפוק ליה אזהרה מהכא: ומשני טמא שנגע נפקא לן מדאפקיה בלשון נגיעה: **אזהרה לאוכל** · עיקר קרא ח] מידרש מדאיתקש קדש למקדש בהאי קרא דרשינן מה ביאת מקדש דבר שיש בו כרת אף אזהרת קודש דבר שיש בו כרת והיינו אכילה דאילו בנגיעה לא אשכחן כרת ומיהו אזהרה לנוגע נפקא לן מיניה מדאפקיה בלשון נגיעה : **תניא כוותיה דריש לקיש** · דאזהרה לאוכל קדש מהכא :

דיבמות (דף ז·) ולקמן בריש איזהו מקומן (דף מט·) לפי שיצא אשם מצורע לידון בדבר החדש בבהן יד ובבהן רגל יכול לא יהא טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח ת"ל כחטאת ט] *כאשם הוא לכהן מה חטאת טעונה וכו' ואם כן נימא י] מה חטאת טעונה סמיכה ומתן דמים ואימורים לגבי מזבח אף אשם כו' :

לענין מלקות איתמר · פירש בקונטרס אבל לא לענין כרת דתותביה יא] מצורע שראה קרי והקשה ה"ר חיים דאכתי איכא לאקשויי דאין עשה יב] דוחה לא תעשה ועשה לאו יג] *דנגיעה במקצת וטמא יהיה לרבות טבול יום ועוד קשיא ליה אפילו לאו גרידא היכי דחי ליה הא בעידנא דמיעקר לאו לא מיקיים עשה יד] ויש לומר דעשה שיש בו כרת חמור *ודחי טו] להו כדאשכחן בפרק תמיד נשחט (פסחים נט·) דעשה שיש בו כרת דוחה עשה דהשלמה אע"ג דבעלמא אין עשה דוחה עשה ואם תאמר והלא גבי עשה דמצורע דחמיר משום שלום בית ודחי עשה אפילו הכי לא דחי לא תעשה בהדי עשה כדקאמר גבי שילוח הקן (חולין קמא·) לא צריכא טז] שנטל' ע"מ לשלחה דלאו ליכא וי"ל דעשה דמצורע אף ע"ג דחמיר כיון דליכא כרת לא דחי לתרווייהו אבל בפסח איכא *כרת יז] הכי גרסינן רבי יוחנן אומר אינו לוקה גבי חומרות דתרומה דקאמר שכן מחפ"ז הוה מצי למיחשב נמי נגיעת קודש דלוקה בתרומה ולא בקודש לרבי יוחנן ועוד יש חומרות הרבה כדפירש' ביבמות : **ההוא** בתרומה כתיב · הקשה ה"ר חיים מכל מקום לילקי בקודש כדאשכחן בפ"ק דכריתות (דף ד:) דאוכל חלב המוקדשין לוקה שלש משום וכל זר לא יאכל קודש אע"ג דבתרומה כתיב כיון דכתיב לשון קודש יח] ותירץ דהתם איכא מעילה שהוא נוהגת ילפי' חט חט מתרומה כדאמר גבי הזיד יט] במעילה ובכל דוכתא ילפינן מעילה חט חט מתרומה אבל לענין שאר לאוין לא ילפינן ללקות על קודש כמו על תרומה כ] דחטאה בשגגה במעילה כתיב ובנוגע בקודש ליכא מעילה וה"ר יעקב דאורלינ"ש לא גרים וכל זר לא יאכל קודש אלא וזר לא יאכל כי קודש הם [דכתיב גבי קודש עצמה ומתרומה לא ילפינן]*:

***אזהרה** לאוכל בשר קודש מנין · תימה תיפוק ליה מלא תוכל לאכול בשעריך כי היכי דנפקא לן בפ' הערל (יבמות דף עג:) מעשר וביכורים דאוכלן בטומאת עצמן לוקה מדכתיב לא תוכל לאכול בשעריך ולהלן הוא אומר בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו יאכלנו דאפי' טמא וטהור אוכלין בקערה אחת וקאמר רחמנא כא] לך *בשעריך תאכלנו הכא לא תוכל לאכול ובין בטומאת הגוף ובין בטומאת עצמן איירי קרא ובההוא שמעתא גופה קשה דקאמר גבי מעשר וביכורים טומאת הגוף בהדיא כתיב ביה לא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ ואמאי אצטריך והלא מהאי קרא תיפוק לן תרווייהו טומאת הגוף וטומאת בשר ויש מפרש דלא מצי לאפוקי מהאי קרא אלא טומאה הנוהגת במעשר כב] דכתיבי בקרא הילכך צריך קרא בטבול יום שמותר במעשר שמוזהר על אכילת קדשים וקשה מדאמרינן בפרק כל שעה (פסחים כד·) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל למה לי מלא תוכל לאכול בשעריך נפקא הא לא נפקא לן מהתם אלא טומאה הנוהגת במעשר ואצטריך והבשר לטמאים דטהורים במעשר ושמא קרא דלא תוכל הוה מוקמינא כג] לדיוקא בטמא האוכל דחמיר טפי אי לאו דכתביה קרא בעלמא ואזהרה לטומאת בשר לא הוה ידענא :

תניא כוותיה דריש לקיש בכל קדש לא תגע · תימה דהכא משמע דהך ברייתא מוקמא להאי קרא בקודש ולא בתרומה ובפ' הערל (יבמות עה·) אמרינן ואיבעית אימא נגיעה דתרומה מהכא נפקא דתניא בכל קדש לא תגע ומייתי הך ברייתא ויש לומר דהתם קאי אקראי דנגיעה דמעשר ותרומה כד] דלעיל מיניה מקשי ואיפוך אנא צריך לחלק בין נגיעה לאכילה דתרומה ולהכי מייתי ראייה מהך ברייתא דגבי קודש נגיעה כאכילה והוא הדין בתרומה ועוד קשיא דבההיא שמעתא דהתם ובפרק קמא דשבועות (דף ז·) אמרינן בכל קודש לא תגע לרבות את התרומה וברייתא היא בתורת כהנים ובאכילה דתרומה איירי כדמוכח שמעתא דהתם דקאי אהא דקאמר אי סלקא דעתך לתרומה גיורת ושפחה בנות מיכל תרומה נינהו ואי במגע הא ודאי בנות מגע נינהו אלא באכילה איירי והשתא ההיא דרשא כמאן לא כריש לקיש כה] דמוקי ליה לאזהרה לטמא שאכל את הקדש מדאיתקש קודש למקדש ומדאפקיה כו] בלשון נגיעה אפקיה לאזהרה לנוגע בקודש ומרבויה דבכל אזהרה לאוכל לפני זריקה אבל כז] לתרומה לא מוקי ליה כלל אלא נפקא ליה כח] לאזהרה לאוכל תרומה מאיש איש ורבי יוחנן מוקי לא תגע אזהרה לנוגע בתרומה אבל לאוכל לא מוקי ליה ותירץ ה"ר אפרים האי דמוקי ליה ביבמות [דף עה. ושם ד"ה והכתיב] אזהר' לאוכל תרומה היינו למאן דמוקי קרא דאיש איש מזרע אהרן בזב בעל שלש ראיות ולא יאכל עד אשר יטהר עד דמייתי כפרה ולקודש כדקאמר התם ואם כן אזהרה לאוכל תרומה מנא ליה אלא מבכל קודש לא תגע אע"ג דהתם פריך לתנא דמוקי ליה בזב בעל שתי ראיות מכל מקום פריך שפיר דהא איכא מאן דמוקי ליה בתרומה אע"ג דגיורת ושפחה לאו בנות מיכל תרומה נינהו אף על גב דבאכילת קדשים מצרכינן תרי קראי חד בזב וחד ביולדת כט] [גבי תרומה לא] צריכי כיון דחזינן כבר באכילת קודש דזב ויולדת שוין ה"ה גבי אכילת תרומה ועוד יש לומר דבתרומה דלא תליא בכפרה לא בעי תרי קראי לזב ויולדת אלא דווקא *למקדש שצריך להמתין הכפרה :

והבשר

שיטה מקובצת

א] ההוא בתרומה פי"ה כו' והקשה הר"ר חיים כו' וי"ל כו' עד נהגה וילפינן חט חט מתרומה כדאמרינן בעלמא אבל בנגיעה לא ילפינן דליכא מעילה וי"ס דלא גרסי שם [אלא] וזר לא יאכל (קדש שנאמר) כי קדש [שנאמר] גבי קדש אבל קרא דהכא משמע בתרומה כדכתיב עד מלאת ימי טהרה ואי בקדש אפילו לאחר מלאת לא כדפי' רש"י עד שתביא כפרתה והקדוש [ר"ש] מדריוש פי' דההיא בתרומה ליפסל תרומה בנגיעתה הוא דאתא דודאי בנגיעת תרומה ליכא מלקות ולפסול קודש לא איצטריך דאפילו לאחר מלאות נמי פסלה וניחא הכל : ב] במקצת הס"ד : ג] דתותביה ממצורע שראה : ד] יום ארוך : ה] מלאת משמע אבל : ו] דקדש מיניה ואפילו : ז] תיבת בכרת נמחק : ח] קרא ביה מידריש : ט] כחטאת האשם הוא : י] נימא נמי מה : יא] דתותביה ממצורע שראה : יב] עשה דפסח דוחה : יג] לאו דואל המקדש לא תבא אי ביאה במקצת שמה ביאה ועשה דהכא וטמא יהיה : יד] ויש לומר כו' ועי"ל דכי היכא דלא איתרבאי ביאה במקצת לענין כרת כמו כן לא איתרבאי ביאה במקצת לענין עשה דטמא יהיה דכי היכי דלא איתרבאי לענין כרת לא איתרבאי לענין עשה · מהר"פ : טו] ודחי לאו ועשה כדאשכחן : טז] צריכא דעבר ושקליה לאם דלאו ליכא ועשה הוא דאיכא וי"ל : יז] כרת עכ"ה ותיבות הכי גרסינן נמחק : יח] קודש ולא אמרינן אין מזהירין מן הדין ותירץ : יט] הזיד ס"פ הנשרפין ובפרק כל שעה (פסחים דף לג:) : כ] מתיבת דחטאה כו' עד תיבת וה"ר יעקב כו' נמחק : כא] רחמנא ההיא דאמרי התם לך : כב] הנוהגת במעשר' ס"א בכל הנהו דכתיבי : כג] מוקמינא דוקא בטמא : כד] ותרומה דלמה דמקשה ואיפוך · ותיבות דלעיל מיניה מקשי ל"ש ונמחק : כה] ולא כר"י דר"ל מוקי ליה אזהרה לטמא : כו] ומדאפקיה דלא תגע בלשון נגיעה אפיק לאזהרה : כז] אבל אזהרה לאוכל תרומה לא : כח] ליה מאיש איש מזרע אהרן ותיבות לאזהרה לאוכל תרומה נמחק : כט] ביולדת גבי תרומה לא צריך כיון :

יז א מיי' פי"ח מהל' פסה"מ הלכה יב :

נ"ל האשם

יח ב מיי' שם הלכה יג:

ס"א דביאה

[עי' היטב תוס' חולין עח. ד"ה מנין וכו']

גי' הל"ק כרת הס"ד ואח"כ מה"ד הכי גרסינן

[עיין לעיל דף טו ע"ב ד"ה אלא לשמעוני]

עד הכא נ"ק

נ"ק

מכות יד: ע"ש

שם ויבמות עה.

נ"ק [ועי' בתוס' מסכת מכות יד: דמתרלנו בע"א]

נ"א לקודש נ"ק

לוקה

תורה אור

נטילת נשמה אף קודש דבר שיש בו נטילת נשמה ואי בנוגע נטילת נשמה מי איכא אלא באכילה ואכתי מיבעי ליה לטמא שאכל בשר קודש לפני זריקה דאתמר טמא שאכל בשר קודש לפני זריקה ריש לקיש אמר לוקה ורבי יוחנן אמר ^א אינו לוקה ריש לקיש אמר לוקה בכל קודש לא תגע לא שנא לפני זריקה ולא שנא לאחר זריקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה א] כדתני ברדלא אתיא טומאתו טומאתו וכי כתב ההוא לאחר זריקה אם כן לימא קרא בקודש מאי בכל קודש ש״מ תרתי גופא טמא שאכל בשר קודש לפני זריקה ר״ל אמר לוקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה אמר אביי מחלוקת בטומאת הגוף אבל בטומאת בשר דברי הכל לוקה דאמר (א) קרא ויקרא ז °והבשר לרבות עצים ולבונה דלאו בני אכילה נינהו ואפילו הכי רבינהו קרא ורבא אמר ^ב מחלוקת ב] בטומאת הגוף אבל בטומאת בשר דברי הכל אינו לוקה מאי טעמא כיון דלא קרינא ביה שם °וטומאתו עליו ונכרתה לא קרינא ביה שם °והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל *והאמר מר והבשר לרבות ^ג עצים ולבונה הכא במאי עסקינן כגון שקדשו בכלי דנעשה כמי שקרבו כל מתיריו *דתנן ^ד כל שיש לו מתירים משקרבו מתיריו כל שאין לו מתירין משקדש בכלי איתמר המעלה אברי בהמה טמאה ע״ג המזבח ריש לקיש אמר לוקה רבי יוחנן אמר אינו לוקה ריש לקיש אמר לוקה טהורה אין טמאה לא ולאו הבא מכלל עשה לוקין עליו ורבי יוחנן אמר אין לוקין עליו לאו הבא מכלל עשה ג] אין לוקין עליו מותיב רבי ירמיה שם יא °*אותה תאכלו ולא בהמה טמאה *ולאו הבא מכלל עשה א״ל רבי יעקב לרבי ירמיה בר תחליפא אסברא לך ^ה באברי בהמה טמאה דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי בחיה והכי איתמר רבי יוחנן אמר ^ו עובר בעשה ריש לקיש אמר אינו עובר בולא כלום רבי יוחנן אמר עובר בעשה בהמה אין חיה לא ריש לקיש אמר אינו עובר ד] עליו בולא כלום ההוא למצוה מותיב רבא אילו נאמר [שם א] °קרבן לה׳ בהמה הייתי אומר חיה בכלל בהמה כענין שנאמר דברים יד °זאת הבהמה אשר תאכלו שור שה כשבים ושה עזים איל וצבי וגו׳ תלמוד לומר ויקרא א °בקר וצאן בקר וצאן אמרתי לך ולא חיה יכול לא יביא ואם הביא כשר הא למה זה דומה לתלמיד שאמר לו רבו הבא לי חטים והביא לו חטים ושעורים ה] שאינו כמעביר על דבריו אלא מוסיף על דבריו וכשר תלמוד לומר בקר וצאן ^ז בקר וצאן אמרתי לך ולא חיה הא למה זה דומה לתלמיד שאמר לו רבו אל תביא לי אלא חיטין והביא לו חיטין ושעורים שאינו כמוסיף על דבריו אלא כמעביר על דבריו ופסול

נטילת נשמה · כרת : **ואכתי מיבעי ליה כו׳** · וכיון דלאחר זריקה נפקא לן ו] מיניה היכי יליף מיניה תרתי : **אתיא טומאתו טומאתו** · אזהרת טמא שלא יאכל קדש אלמא אזהרתו מעונשו ילפא ועונשו לאחר זריקה הוא ולא לפני זריקה כדקתני בגמ׳ דהקומץ רבה (מנחות כה:) יכול יהו חייבין עליו משום טומאה לפני זריקת דמים תלמוד לומר כל טהור יאכל בשר והנפש אשר תאכל בשר וגו׳ (ויקרא ז) הניתר לטהורים חייבין עליו משום טומאה שאין ניתר לטהורים אין חייבים עליו משום טומאה : **אם כן** · דלאוכל לאחר זריקה ז] אתא קרא לכתוב בקדש והאי אמינא לאחר זריקה הוא דומיא דעונש : **מחלוקת בטומאת הגוף** · בההוא קאמר ר׳ יוחנן אינו לוקה דנפקא ליה אזהרה מעונש : **אבל טומאת בשר** · טהור שאכל את הטמא דאזהרה דידיה בהדיא ח] כתיבי והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל (שם) דברי הכל לוקה : **דאמר מר והבשר** · יתירא דכתיב בסיפיה והבשר כל טהור וגו׳ : **לרבות עצים ולבונה** · לטומאת עצמן דחיבת הקדש מכשרתם לשויינהו אוכלא ואע״ג דהני לאו בני אכילה נינהו ובשר לפני זריקה לא גרע מינייהו : ה״ג ורבא אמר ט] בטומאת הגוף אבל טומאת בשר איתקש לעונש דסמיך ליה והנפש אשר תאכל בשר י] דאוקימנא בלאחר (ב) *(זריקת בשר) : **שקדשו בכלי** · עצים שחתה אותן במחתת כלי שרת מעל המזבח עם גחלים ולבונה שקידשה בבזיכין דאפי׳ כרת בטומאת הגוף נמי אית בהו : **דתנן** · לקמן בפרק בית שמאי (דף מג.) גבי טומאת הגוף : **כל שיש לו מתירין** · המתירין אותו באכילה חייבין עליו משום טומאה משקרבו מתיריו ושאין לו מתירין משקדש בכלי : **בהמה טמאה** · סוסים וגמלים : יא] **טהורים אין** · מן הבקר ומן הצאן תקריבו : **אותה תאכלו** · מפרסת פרסה ומעלת גרה : **ולאו הבא מכלל עשה** · כך *שנויה בתוך יב] הברייתא ומסקינן בלא תעשה מניין תלמוד לומר אך את זה לא תאכלו אלמא מדאיצטריך לא תעשה אחריה לאו אזהרה הוא : **דכ״ע ל״פ** · דעשה הוא דאיכא ותו לא : **כי פליגי בחיה** · ולא לענין מלקות אלא לעשה יג] ואימור נמי איפוך דרבי יוחנן לריש לקיש °והכי הוה שמיע ליה לרבי יעקב : **ההוא למצוה** · בהמה מצוה להקריב וחיה רשות ומיהו טמאה ודאי לא דכתיב ממשקה ישראל מן המותר לישראל בפרק קמא דמנחות (דף ו׳) גבי טריפה : **אילו נאמר קרבן לה׳ מן הבהמה** · ולא פירש בקר וצאן : **הייתי אומר כו׳** · כענין שנאמר זאת הבהמה וכתיב בתריה איל וצבי : (ג) תרי בקר וצאן כתיבי התם מן הבקר ומן הצאן תקריבו והדר כתיב אם עולה קרבנו מן הבקר ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים :

פסול

והבשר לרבות עצים ולבונה · מהכא נפקא לן דחיבת הקודש מכשרת ומקשים הא דאמר בפ׳ קמא דפסחים (דף טו.) משקי בי יד] מדבחיא דכן כגון יין ושמן אמאי ליתכשרו בחיבת הקודש כמו עצים ולבונה וי״ל דחיבת הקודש מהניא לשווי אוכל *מוכשר מידי דדמי לאוכל כגון עצים ולבונה שהוא דבר עב וקשה כעין אוכל אבל לשווי המשקה כאוכל מוכשר לא מהניא חיבת הקודש ואם תאמר הא דאמר בפ׳ כל שעה (פסחים כד׳) והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל למה לי אם אינו ענין לגופו דנפקא ליה מלא תוכל לאכול בשעריך תנהו ענין לכל איסורין שבתורה הא איצטריך לגופיה דלקי אעצים ולבונה ויש לומר כיון דאיתרבאי עצים ולבונה מייתורא דוהבשר ממילא טו] אשמעינן דלקי מלא תוכל לאכול בשעריך ודברי תימה הוא מנלן דאתא לרבות עצים ולבונה דילמא דווקא לבשר קאתי דמהניא ליה חיבת הקדש ולא טז] בעיא הכשר : **ואפי׳** הכי רבינהו קרא · משמע שהיא דרשא גמורה ולא אסמכתא וכן משמע בפרק שני דחולין (דף לו:) חיבת הקודש דאורייתא ולא כפירוש הקונט׳ דלקמן בסוף פ׳ בית שמאי (דף מו:) דקאמר והאמר מר והבשר לרבות עצים ולבונה ומשני לפסולא בעלמא ופי׳ בקונטרס מדרבנן וכן בפסחים בפרק כל שעה (דף לד:) דקרי ליה מעלה פירש בקונטרס מעלה דרבנן ואי אפשר לומר כן דהכי נמי הביא כפרתו אוכל בקדשים קאמר התם מעלהיז] דאורייתא הוא דמקראי נפקא לן בפ׳ הערל (יבמות עד:) והא דקאמר לקמן פסולא בעלמא היינו דליכא מלקות אלא איסור *דאורייתא וצריך לדקדק אי אתיא מילתא יח] דאביי דהכא כהני תרי לישני דלקמן פרק ב״ש (דף מו:) :

שקדש בכלי · תימה מה קידוש כלי יש בעצים דאי מה שמבקעין אותו בקורדום כשהיו מתליעים אותו הא קורדום אינו כלי שרת כדמשמע בתוספתא כדתניא השואל קורדום של הקדש בקע בו ובא חבירו ובקע בו כולן מעלו נתנה לחבירו וחבירו לחבירו הראשון מעל והשני לא מעל ובעולה אינו כן נתנה לחבירו וחבירו לחבירו כולן מעלו ובקונטרס פירש דמיירי הכא בעצים שחתה יט] במחתת כלי שרת מעל המזבח עם גחלים ואין משמע דבמס׳ תמיד (דף כח:) משמע שהיה חותה מן המאוכלות הפנימיות כ] ומיהו י״ל לא בתרומת הדשן מיירי אלא ביוה״כ שחותה גחלים לקטרת ונראה דקידוש כלי דעצים היינו כא] *דמשפי להו לגיזרין אע״ג דקורדום לאו כלי שרת הוא כדאמר בפרק י״ב דמנחות (דף קא.) עצים כמה דלא *משפי להו לגיזרין לא מיתכשרי והא דאמר בהקומץ רבה (שם כא·) ילאו עצים שאין מקבלים טומאה היינו קודם קידוש כלי א) :

אותה תאכלו · כב] אסיפא סמיך ב) דקתני בתורת כהנים אין לי אלא בעשה בלא תעשה מנין : **שאינו** כמעביר על דבריו · אע״פ שאין זה מביא אלא חיה לבדה כיון דמרצונו מביא הקרבן אין זה מעביר שהרי תלה בדעתו : **אלא** כמעביר על דבריו · ל״ע במעילה (דף כ:) ובפ׳ אלמנה ניזונת (כתובות נח:) גבי זבן לי ליתכא ואזיל וזבן ליה כורא:

פסול

א) [וע״ע תוספות מנחות קא. ד״ה אע״ג] ב) [ועי׳ מכות יח: וצ״ע]

עין משפט נר מצוה

יט א ב מיי׳ פי״ח מהל׳ פסה״מ הלכה יב :

מוכשר וכן לקמן ל״ק

כ ג מיי׳ פ״ו מהלכות איסורי מזבח הל׳ ח :

כא ד מיי׳ פי״ח מהל׳ פסה״מ הלכה טו :

כב ה ו מיי׳ פ״ט מהל׳ איסורי מזבח הל׳ ו [דלוקה ועיין כ״מ מפרש טעמו דהא דמסיק הש״ס דכ״ע לא פליגי היינו דכ״ע ס״ל דלוקה ודלא כפרש״י ע״ש] :

כג ז מיי׳ פ״א מהלכות מעה״ק הלכה א :

[וע״ע תוספו׳ פסחים יט. ד״ה אלמא ותוס׳ חגיגה כג: ד״ה והא ותוספות מנחות כא. ד״ה ילאו ותוס׳ חולין לה. ד״ה אין]

[פסחים מה: יבמות נד: נו: סח. עג: חולין פא.]

◆

שיטה מקובצת

א] לוקה רבי יוחנן לטעמיה דאמר דתני ברדלא: ב] ס״א בטומאת בשר אבל בטומאת הגוף ד״ה אינו לוקה מאי טעמא כו׳: ג] אינו לוקה עליו : ד] אינו עובר ולאו כלום׳ הקשה בקונטרס בהמה טמאה נמי ותירץ וקושה דחיה טהורה נמי מי נרצע ממפריש נקבה לעולה דאמרינן לקמן דהויא כבעלת מום ובבעלת מום יש שני לאוין משום בל תקריבו ומשום בל תשחטו וי״ל דדוקא בנקבה לעולה דהויא מין הקרבה כמו בעל מום אבל חיה דלאו בת הקרבה היא כמו חולין לא שייך בה לאוין כמו בבעל מום וגם לא הוי מקריב חולין לעזרה כיון שאינם ראוים לזבוח בקירוב מקום במקדש דחולין בעזרה נפקא לן מוכי ירחק ממך המקום וזבחת : ההוא למצוה׳ פרש״י להקדים בהמה לחיה דבהמה מצוה וחיה רשות ולא רצה לפרש למצוה שמצוה לכתחלה להביא בהמה ולא חיה דא״כ היינו עשה ממש ומה שמהפך האמוראים הכי הוי שמיע ליה לרבי יעקב מקבלה וכיוצא בזה אשכחן בכמה מקומות : ה] שאינו כמעביר על דבריו אלא מוסיף על דבריו · וא״ת הא אין הנדון דומה לראיה שאינו מביא רק חיה לבדה והוי כמעביר שאין מביא מה שאמר לו רבו וי״ל דאם נצטוה להביא קרבן הדין עמך שהיה כמעביר [על דבריו] אבל הוא מביא מרצונו וברעתו תלה ולא הוי העברה :

ו] לנ״ב) אלא מיניה : ז] זריקה לחודא אתא : ח] בהדיא כתיב והבשר : ט] אמר מחלוקת בטומאת הגוף אבל בטומאת בשר ד״ה אינו לוקה בטומאת הגוף הוא דאמר ריש לקיש לוקה דנפקא ליה מבכל קודש לא תגע אבל : י] בשר וגו׳ דאוקימנא לאחר זריקה הס״ד: יא] סה״ד טהורה אין : יב] בתוך המשנה ומסקינן בברייתא אין לי אלא בעשה בלא:יג] לעשה ואמוראי נמי איפוך דר״י לדריש לקיש: יד] בי מטבחיא : טו] ממילא שמעינן דלקי : טז] ולא בעי הכשר : יז] מעלה ומדאורייתא : יח] דאביי ס״א דרבא : יט] שחתה במחתה שהיא כלי שרת כו׳ ואין משמע כן דבמס׳ : כ] הפנימיות ולא היה חותה עצים כלל ומיהו לא בתרומת : כא] היינו דמשפי להו כו׳ לאו כלי שרת הוא מ״מ חתוכו ותיקונו חשיב להו כלי שרת כדאמר בפרק המנחות והנסכים (דף קא ע״א) עצים כמה דלא משפי להו : כב] תאכלו ולא בהמה טמאה ולאו הבא מכלל עשה׳ פ״ה שכך לשון המשנה ומסיים עוד בה לא תעשה מנין ת״ל אך את זה כו׳ ולא דק שהרי בהך ברייתא אינו כן בת״כ והכי איתא התם ולא בהמה טמאה אין לי אלא בעשה בלא תעשה מנין כו׳ והתלמוד הביא בקיצור ע״כ תוס׳ מהר״פ וצ״ל :

ורבנן

צ״ל זריקה

חולין לו: [לקמן מו: פסחים כד: לה.]

מעילה י.

[מכות יח: ע״ש]

שנויה בת״כ ומסקינן כו׳ צ״ק

◆

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ דברי הכל לוקה דאמר מר והבשר : (ב) רש״י ד״ה ה״ג ורבא כו׳ בלאחר זריקה הס״ד ותיבת בשר נמחק: (ג) ד״ה הייתי אומר וכו׳ וצבי הס״ד ואח״כ מ״ה ת״ל בקר ולאן תרי בקר :

◆

גליון הש״ס

רש״י ד״ה כי פליגי בחיה וכו׳ והכי הוה שמיע ליה· וכזה שבת דף עו ע״א ד״ה דף כד ע״א.

א) נראה דצ״ל ותיכן משום דכתיב ממשקה ישראל וכו׳ · ומיהו עדיין קשה · ב) נראה דגרס כרש״י לאחר זריקה לא נפקא לן אלא מיניה וכו׳ .